

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

Róm. 8:31

A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felelős szerkesztő és kiadó:

D. Dr. RÉVÉSZ IMRE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZÁM. (PÜSPÖKI HIVATAL)

Megjelenik havonként kétszer, 1-én és 15-én
Előfizetési ára évi 20 forint

1848 és egyházunk

Részlet Szentpéteri Kun Béla egyházkerületi főgondnoknak
az 1948 február 17-én tartott egyházkerületi tanácsulást megnyitó beszédéből.

Főtiszteletű Egyházkerületi Tanács!

Egyházunk püspökei az újesztendei pásztori leve-
lükben, amelyre csak azért nem alkalmazhatom a
méltán megillető jelzöt, mert elnöktársam műve, gyüle-
kezeteink elé tárták, mit és miért kell ünnepelni egy-
házunknak az 1848. év százados fordulóján. Igaz érzé-
seinknek megnyilatkozásához egyikünknek sem lehet
hozzátenni valója. Mégis úgy gondolom, hogy mikor
egyházkerületünk képviselte nemzeti életünk csodás
megújulásának százados ünnepi évében először ül
össze, ha e szűkebb körben is, meg kell emlékeznünk
legalább néhány egyszerű szóval a száz esztendő
előtti események és alkotások áldásos voltáról.

Én a dicsőséges év eredményei közül csak kettőre
kivánom ezúttal kegyeletes emlékezésünket irányítani.
Azokra, a melyek református egyházunkat a legközvet-
lenebbül érdeklik.

Egyik a vallásügyi törvény, az egy időn át nagyon
is sűrűn emlegetett 1848. évi 20. törvénycikk. Ebben
a hozzáértő körben nem kell hangsúlyoznom, hogy a
törvénynek ránk nézve becses voltát nem a gyakran
szóba hozott rendelkezése teszi, hanem a másik, az
előtte való, a majdnem elfelejtett, a kirakatba rakott
mellett hamupipőkévé tett igazi királykisasszony. Ebben
a törvényben az igazi drágakő a hazában bevett vallás-
felekezetek közötti egyenlőség és viszonyosság megállá-
pítása. Nekünk, akik az egyenlőség hiányát addig
nagyon éreztük, a magunk javára is szól ez a ren-
delkezés; de a benne foglalt nagyszerű eszméhez hívek
maradtunk akkor is, amikor a mi jogi helyzetünket
immár nem érdekelte. A mult század utolsó évtizedé-
ben alkotott nevezetes egyházpolitikai törvényeket,
köztük mindnek koronáját a vallás szabad gyakorlatá-
ról szólót, hazánk lakosságának egyetlen rétege sem,
talán még a közvetlenül érdekelt rész sem fogadta
olyan osztatlan megértéssel és örömmel, mint éppen a
reformátusság. Váltig volt is alkalmunk hallani — én
jól emlékszem, hiszen felnőtt ifjú voltam már akkor —
a gúnyos hangszóval mondott „kálvinisták” súlyos
eltévelyedését, amelyet majd meg fognak bánni, amikor
az új törvények hatása érezhető lesz. Nem bántuk meg
azóta sem és nem fogjuk megbánni azt sem, hogy elveink
természetes következtetésének látjuk a legújabb vallás-
ügyi törvényt, amely most már az egyenlőséget a
bevettekkel, a vallásfelekezetek másik csoportjára
is kiterjeszti. Ez is az 1848-i törvényhozás szellemének
nyilvánulása.

A reformált egyházak hálásak lehettek az 1848.
20. tc. ama szélesebb körben ismert és inkább előtérbe

állított rendelkezéséért is, amely a vallásfelekezetek
szükségleteinek az állami költségekből fedezését mondta
ki. Hálásak lehettek, mint minden olyan tettért, amely
a jóakarát és elismerés jele. Am nem vagyok bizonyos
abban, vajjon az ezért való hálaérzetet nem lett volna-e
okunk megbánni. A törvény megalkotása után egy fél-
századon át elvultunk e rendelkezés végrehajtása nélkül
és egyházunk semmi hátrányát sem látta tisztos sze-
gényességben élésének. Éppen egy félszázad telt el,
amikor — nyilván elsősorban szociális szempontok-
ból — a bevett vallásfelekezetek lelkészeinek nyomorú-
ságos fizetését rendezte az állam. E kezdet után csak-
hamar jöttek a további segítségek, az egyházi adózók
terheinek csökkentésére és kivált a különböző fokú
iskolák, valamint tanáraik és tanítók anyagi helyze-
tének — nem ugyan a vallásfelekezetek kedvéért, de
mégis elsősorban az iskolafenntartó vallásfelekezetek
javára — korszerű rendezése. Bizonyos, hogy e külön-
féle állami segítségek nélkül nagy anyagi bajokkal
kellett volna küzdeni egyházunknak; talán intézmé-
nyeink egy részéről le kellett volna mondanunk. De az
is bizonyos, hogy e segítségek nélkül minden, ami a
miénk, a miénk volna egészen, nem lazult volna meg
olyan riasztó mértékkel az egyházunk iránt való ragasz-
kodás, aminőt számos esetben sajnálatosan tapasztal-
nunk kell és nem volna alkalom arra, hogy felületes
ismeret vagy kevés rokonszenv az állami eltartottság
utáni vágyakozás vádjával illesen.

A vallásfelekezetek jogi helyzetében a különbség
ma már valójában az államtól nyert támogatás mértéke
tekintetében van. Hogy az állam e különbséget milyen
módon kívánja elenyésztetni, az állami törvényhozás
elhatározásától függ. Mi csak azt a halk véleményünket
nyilváníthatjuk, hogy az emberi szabadság követel-
ménye, amint egyes emberre, úgy az intézményekre
nézve is az egyenlőség megvalósításának nem az a
módja, hogy az állam mindeniket egyforma jóllétben
tartsa el, hanem az, hogy hozzon létre olyan életviszo-
nyokat, amelyek mellett mindenkik egyformán jól
megélhet a maga emberségéből.

Másik, nem kevésbé fényes eredménye 1848-nak
a gondolat szabadságának biztosítása, a sajtószabadság
megvalósítása. Annak, hogy a sajtószabadságot kivívó
forradalmi nap százados évfordulóját az akkorra meg-
újuló nagytemplomunkban ünnepeljük, nagyon is jó
oka van. A sajtószabadság igazán nem politikai jog,
hanem égi ajándék. Önmagunkat tagadnók meg, ha
ennek teljességét kívánni és védelmezni valaha is meg-
szünnénk. A Deák Ferencnek tulajdonított mondás,

hogy mindent meg szabad írni, ami igaz és semmit, ami nem igaz, csupán a hírek közzétételére vonatkozhatik. Csakugyan, a valótlan tényállítások közlése súlyos bűn az emberi értelem, tehát a gondolkodás szabadsága ellen. Am ez a tétel nem vonatkozhatik a gondolatok közlésére, mert ha vonatkoznék, akkor szünnék meg a szabadság. Azt, hogy melyik gondolat igaz, melyik nem: egyikünk sem állapíthatja meg. A gondolatok közlését illetően tehát a sajtó szabadságának még a Deák Ferenc-féle korlátja sem állhat meg. A magyarországi református egyház egyik nagynevezű egyházkerületi főgondnoka egyik beszédében — évtizedekkel ezelőtt — azt fejtegette, a reformáció jelentősége nem abban áll, hogy az addigiaknál jobb tanításokat hozott, hanem abban, hogy rámutatott arra, nem szabad semmiféle tanítást érinthetetlennek tartani, meg kell hallgatni minden új gondolatot. De felesleges ilyen közeli tekintélyre hivatkozni: sokszáz évvel előbb, nem is a reformáció, hanem az egész keresztyénség számára hangzott el a tanítás: Mindent megvizsgáljatok, ami jó, azt megtartsátok. Valóban a lelkiismeret szabadságának része a gondolat közlésének szabadsága is. Hogy mit jelentett ennek korlátozása, azt az 1848 előtti időkben — és

részben azután is — nekünk református magyaroknak bőven volt alkalmunk tapasztalni, hittani és történelmi könyveinknek, még a bibliának is akadályozásában, amikor ezeket vagy egyáltalán nem vagy csak külföldön nyomathattuk, szabadon nem terjeszthettük és a magyarság csak a miénktől különböző, a miénkkel ellenkező közlésekről és fejtegetésekről vett tudomást. Nekünk nemcsak mint a magyar haza fiainak, hanem mint Jézus Krisztusban hívő, Őt követő, hitünket elődeink példája nyomán szenvedések közt is megvallani kész keresztyéneknek, áldanunk kell azoknak emlékét, akik a szabadságjogok alapját, a gondolatközlés szabadságát megvalósították Magyarország számára és meg kell fogadnunk, hogy ezt a kincset magunk védelmében és mások javára mindenkor megtartani és megvédeni minden erőnkkel és minden áldozat árán készek vagyunk.

Azzal az elhatározással, hogy a keresztyén embert díszítő szabadság mellett életünk minden viszonylatában megállunk, kezdjük el mostani tanácskozásunkat.

Az elnöki megnyitó további részei egyházkerületünk halottairól és D. Soltész Elemér 25 éves püspöki jubileumáról emlékeztek meg.

H Í R E K

A középszabolesi református egyház-nyelve katekhétái február 2-án, egésznapos valláspedagógiai szemináriumra gyűltek össze Nyíregyházán Porzolt István esperes és Szüle Miklós vallás- és művelődési igazgató vezetésével. Bibliatanulmányozás után Vikár Sándor értékes és élvezetes előadást tartott az új énekeskönyvünkben leendő szöveg-, és dallamváltásokról, énekbemutatással. Szüle Miklós a közelmúltban megjelent első református képes valláskönyvet ismertette. Adorján István pedig a hitoktatók új nyugdíjrendeletét. Közös ebéd után Porzolt István kálvineumi igazgató, Makay László és Nagy Károly tartottak igen élénk eszmecsereit kiváltó ismertést az új állami tankönyveinkről, majd az időszaki kérdések megtárgyalása után imaközösséggel zárult az együttlét.

Legközelebbi egyházkerületi tanácsulésünket Isten segítségével reménykedve május 26-án, szerdán óhajtuk tartani. Előző napra, május 25-ére, keddre kollégiumi igazgatótanácsi ülést s a szükséghez képest egyházkerületi bírósági ülést tervezünk.

A nyírmadai református gyógyszerész családja keres olyan középkorú úrnőt, aki családtagként vállalja a háztartás vezetését. A családnak csak két tagja van. — Érdeklődő forduljon a nyírmadai lelkipásztori hivatalhoz.

Tiszagyendán február 8-án áldott evangélicációs nap volt. A szolgálatokat Szokody Gyula szolnoki lelkipásztor és hitvese végezték.

Az árvízkárosultak javára a püspöki hivatalhoz újabban a következő pénzadományok érkeztek be: Pécsi Nőszövetség 300 Ft, Imre Sándor (Jászberény) 10 Ft, Tiszanagyfalui egyházközség 300 Ft, Magyarhomorog 631.50 Ft, Debreceni polgári fiúiskola 49 Ft, Dóczy polgári leányiskola tanárai 40 Ft, Péterfia-utcai egyházrész (Debrecen) 52 Ft, Tiszacsizsár 500 Ft, Marton Irma (Debrecen) 10 Ft, Mezősas 686 Ft, Hosszúpályi független kisgazda ifjúság 190 Ft, Hosszúpályi egyházközség 120 Ft, Tiszaföldvár 600 Ft, Tiszainokai Nőszövetség Tákos részére 223.84 Ft, Rákóczi-falvi női bibliakör 74.20 Ft, Bihartorda 50 Ft.

Eddig begyűlt összesen 24,085 Ft.

Az árvízkárosultak részére természetbeni adományokat küldtek a következők: Téglás 3 zsák száraz tészta, Harsányi

Imre, (Debrecen) 3 kg szalonna, Dr. Hegyaljai Kiss Géza ruhanemű, Nyírgyulaj 21 q élelmiszer, Újpest ruhanemű, Hajdúböszörményi polg. leányiskola tojás, Szarvasi Nőszövetség liszt és ruhanemű, Hencida élelmiszer, Hajdusámson 28 q (ennyi elszállítva, a gyűjtés még folyik!), Debreceni Mester-u. egyházrész ruha és élelmiszer, Szeremley Béla (Debrecen) ruhanemű, Tiszacsizsár élelmiszer, Dombóvár egyházközség 160 q élelmiszer, Gyulavári vegyes élelmiszer, Nyíregyháza vegyes élelmiszer, Nyírpazony vegyes élelmiszer, Szakoly vegyes élelmiszer, Zsujta (Abaujtorna vm) élelmiszer, Kiskunhalasi polgári és általános iskola vegyes élelmiszer, Bodrogi református missziói egyházközség vegyes élelmiszer, Rohod vegyes élelmiszer. — Büdsszentmihály élelmiszert közvetlenül küldött Mátyusra és Kőrösré, Hosszúpályi egyházközség pedig Mátyus részére adott nagymennyiségű élelmiszert. — Az adományok egy részét már elszállítottuk, a többi része pedig még elszállításra vár. — Isten áldása legyen az adakozókon és a megajándékozottakon.

Az árvízkárosultak részére begyűlt természetbeni adományokat kérjük, hogy ezentúl ne a püspöki hivatal címére küldjék, hanem akik Beregnék szándékoznak küldeni, azok Református Lelkipásztori Hivatal Vásárosnamény, akik Szatmárnak szándékoznak küldeni, azok Református Lelkipásztori Hivatal Pényige, Szatmár megye címre küldjék el postán vagy gyorsárúként. A megfelelő szétesztásról a két lelkipásztori hivatal gondoskodik.

Bárádon elhatározták, hogy névnapváltás címén az árvízkárosultak részére névreszóló csomagot küldenek. — A szép példa és a személyes kapcsolat felvétele bizonyára nagyon építő lesz és biztosak vagyunk benne, hogy ilyen vagy ehhez hasonló megmozdulás máshol is lesz szép számban.

A debreceni református Kollégium szegénydiákjai részére gyűjtött adományok kimutatása. Az őszi szuplikálás eredményét most már véglegesen meg lehet állapítani. Ez alkalommal csak az adatok felsorolására szorítkozunk annak megjegyzésével, hogy a feltüntetett természetbeni adomány a megajánlott, legtöbbször az egyes községekben össze is gyűjtött mennyiségben szerepel, amitől a beszállított adományok összege némileg eltér. A pénzüsszegek lehető pontosan adják a gyűjtés eredményét. Minden érdekeltet

kérünk, ha az adatokban tévedést talál, szíveskedjék azt a Kollégium igazgatóságának tudomására hozni. A községek felsorolása egyházmegyék szerint történik.

Büdsszentmihály: 21 tojás, 352 Ft; **Hajdúnánás:** 248 kg termény, 20 tojás, 1056 Ft; **Barabás:** 72 kg termény, 355 Ft, 563 kg termény, 215 Ft; **Beregsurány:** 267 kg termény, 269 Ft; **Csaroda:** 271 Ft; **Gelén:** 190 kg termény, 158 Ft; **Gulács:** 2 kg termény, 93 Ft; **Hete:** 128 kg termény, 80 Ft; **Márokpapi:** 182 kg termény, 219 Ft; **Tarpa:** 297 kg termény, 66 tojás, 456 Ft; **Tivadar:** 436 kg termény, 50 Ft; **Vámosatya:** 199.50 Ft; **Vásárosnamény:** 10 Ft; **Békés:** 10.30 kg termény, 1530.10 Ft; **Füzesgyarmat:** 231.70 Ft; **Déaványa:** 28 kg termény, 75.80 Ft; **Körösladány:** 40 kg termény, 8 drb. tojás, 387.10 Ft; **Köröstarcsa:** 20 kg termény, 350.80 Ft; **Mezőberény:** 13 kg termény, 5 tojás, 744.80 Ft; **Szeghalom:** 508.08 Ft.

Berettyószentmárton: 122 kg termény, 8 tojás, 452.86 Ft; **Furta:** 208 kg termény, 37 drb. tojás, 142.02 Ft; **Váncsod:** 169 kg termény, 2 tojás, 393.20 Ft; **Zsáka:** 271 kg termény, 4 tojás, 569.10 Ft.

Báránd: 273 kg termény, 6 tojás, 615 forint; **Berettyóújfalú:** 946 kg termény, 13 tojás, 881 Ft; **Biharnagybajom:** 13 kg termény, 492.10 Ft; **Bihartorda:** 91 kg termény, 237 Ft; **Danesháza:** 19 kg termény, 4 tojás, 30 Ft; **Derecske:** 495 kg termény, 12 tojás, 617.26 Ft; **Eszlár:** 206 kg termény, 287.10 Ft; **Gáborján:** 119 kg termény, 18 tojás, 312.90 Ft; **Hajdúbagos:** 170 kg termény, 10 tojás, 260.64 Ft; **Hencida:** 77 kg termény, 24 tojás, 138.98 Ft; **Konyár:** 98 kg termény, 22 tojás, 350.60 Ft; **Mikepércs:** 120 kg termény, 4 tojás, 245.58 Ft; **Nagyléta:** 778 kg termény, 19 tojás, 422.50 Ft; **Nagyrábé:** 186 kg termény, 371.10 Ft; **Pocsaj:** 771 kg termény, 8 tojás, 140 Ft; **Sárrétudvari:** 302 kg termény, 112 Ft; **Szentpéterszeg:** 132 kg termény, 22 tojás, 268.58 Ft; **Szerép:** 380 kg termény, 420 Ft; **Tépe:** 58 kg termény, 12 tojás, 366.96 Ft; **Vértes:** 313 kg termény, 184.04 Ft; **Kokad:** 192 kg termény, 49.10 Ft.

Benk: 24 kg termény, 136 Ft; **Beszterec:** 1335 kg termény, 69 Ft; **Demecser:** 1084.04 Ft; **Dombrád:** 1230 kg termény, 413.50 Ft; **Eperjeske:** 235.60 Ft; **Gyüre:** 336 kg termény, 357.54 Ft; **Kék:** 1184 kg termény, 251.14 Ft; **Kékese:** 178 kg termény, 106.50 Ft; **Kisvarsány:** 532 kg

termény, 117 Ft; Komoró: 168.60 Ft; Mándok: 492.20 Ft; Mezőladány: 43 kg termény, 262.90 Ft; Nagyparsány: 176 kg termény, 1666.60 Ft; Nyírmada: 681 kg termény, 4 tojás, 240 Ft; Pap: 149 kg termény, 135.60 Ft; Tiszakanyár: 930 kg termény, 58.70 Ft; Tiszamogyorós: 117 kg termény, 60.60 Ft; Tiszaszentmárton: 315.30 Ft; Tornyospálea: 409 kg termény, 211.70 Ft; Tuzsér: 225 kg termény, 216.20 Ft; Újkenéz: 25 kg termény, 202.80 Ft; Záhony: 450.50 Ft; Zsurk: 343.46 Ft; Jéke: 208 kg termény, 150.40 Ft.

Abádszalók: 6 kg termény, 512 Ft; Kenderes: 67 kg termény, 470.92 Ft.

Balkány: 107 kg termény, 696.76 Ft; Buj: 478 kg termény, 146.50 Ft; Encses: 722 kg termény, 280.12 Ft; Gáva: 600 kg termény, 640.80 Ft; Ibrány: 1039 kg termény, 287.20 Ft; Kótaj: 650 kg termény, 110 Ft; Nagyhalász: 600 kg termény, 354.98 Ft; Nyírbátor: 109 tojás, 941.12 Ft; Nyírbogát: 409 kg termény, 34 tojás, 203.08 Ft; Nyírbogdány: 166 Ft; Nyírgelse: 286 kg termény, 7 tojás, 58.72 Ft; Nyírmihálydi: 380 kg termény, 92 Ft; Paszab: 229 kg termény, 127.30 Ft; Piricse: 228 kg termény, 30 tojás, 43.36 Ft; Rohod: 578 kg termény, 3 tojás, 137 Ft; Szakoly: 2305 kg termény, 35 Ft; Tiszabercel: 133 kg termény, 146.50 Ft; Vaja: 500 kg termény, 7 tojás, 150 Ft.

Garbold: 84 kg termény, 32 Ft; Kis-hodos: 32 kg termény, 51.30 Ft; Kis-palád: 51 kg termény, 5 tojás, 79 Ft; Méhtelek: 212.90 Ft; Nagyhodos: 13 kg termény, 81.20 Ft; Rozsály: 103 kg termény, 15 tojás, 70 Ft; Uzska: 65 Ft.

Hodász: 392 kg termény, 18 tojás, 418 Ft; Kántorjánosi: 724 kg termény, 484.84 Ft; Málészalka: 67 kg termény, 1126.36 Ft; Nagydobos: 900 kg termény, 20 tojás, 188 Ft; Nyírmeggyes: 567 kg termény, 19 tojás, 89 Ft; Olesva: 547 kg termény, 377 kg termény, 12 tojás, 177.92 Ft; Szamosszeg: 2549 kg termény, 20 tojás, 135.58 Ft; Vitka: 369 kg termény, 7 tojás, 66.20 Ft.

Berekböszörmény: 230 kg termény, 601.20 Ft; Biharugra: 198 kg termény, 6 tojás, 264.60 Ft; Geszt: 189 kg termény, 7 tojás, 67.20 Ft; Komádi: 198 kg termény, 1501.70 Ft; Kötegyán: 214.50 Ft; Mezőgyán: 158.20 Ft; Mezősas: 120 kg termény, 413.50 Ft; Okány: 410 kg termény, 233 Ft; Sarkad: 25 kg termény, 579.40 Ft; Sarkadkeresztúr: 35 kg termény, 17.20 Ft; Zsadány: 74 kg termény, 319.20 Ft.

Botpalád: 150 Ft; Cégénydányád: 491 kg termény, 92 Ft; Csenger: 1367 kg termény, 262 Ft, 2 tojás; Csengerújfalu: 623 kg termény, 7.50 Ft; Fehérgyarmat: 682 kg termény, 21 tojás, 776.60 Ft; Fülesd: 211.44 Ft; Fülöpös: 119 kg termény, 52.04 Ft; Fülöpösdaróc: 245 kg termény, 20 tojás, 51 Ft; Gacsály: 38 kg termény, 231.10 Ft; Géberjén: 549 kg termény, 372.20 Ft; Győrtelek: 682 kg termény, 287.34 Ft; Gyügye: 198 kg termény, 27 Ft; Kérszemén: 295 kg termény, 2 tojás, 42 Ft; Kistar: 351 kg termény, 104.50 Ft; Kisnamény: 135.60 Ft; Kisszekerés: 98 kg termény, 118.20 Ft; Kocsord: 748 kg termény, 207.10 Ft; Komlódtatfalú: 457 kg termény, 210.70 Ft; Kólse: 261 kg termény, 256.48 Ft; Körmörö: 730 kg termény, 18 Ft; Matoles: 420 kg termény, 92.66 Ft; Milota: 40 kg termény, 185.80 Ft; Magyar: 271 kg termény, 190.02 Ft; Nagyszekerés: 163 kg termény, 5 tojás, 140.08 Ft; Nábrád: 841 kg termény, 42.20 Ft; Panyola: 543 kg termény, 45.50 Ft; Penyige: 310 kg termény, 24.70 Ft; Rápoll: 686 kg termény, 128.40 Ft; Sonkád: 286 kg termény, 96.52 Ft; Szamosangyalos: 76 kg termény, 233 Ft; Szamoskér:

700 kg termény, 154.20 Ft; Szamostatár-falva: 41 kg termény, 61 Ft; Szamos-újlak: 293 kg termény, 128.50 Ft; Szalmárcseke: 547 kg termény, 181 Ft; Szalmárökörítő: 1218 kg termény, 543 Ft; Tiszabecs: 500 kg termény, 170 Ft; Tunyog: 115 kg termény, 74.50 Ft; Túrsvándi: 86 Ft; Ura: 505 kg termény, 41 Ft; Vámosoroszi: 237.90 Ft; Zsarolyán: 51 kg termény, 159.88 Ft. — Az adakozókon és a gyűjtés minden támogatóján legyen Isten áldása!

Oklevéltelenítés. Az egyetemes Konvent elnöksége a következő eredeti lelkészi okleveleket érvénytelenítette és a másodlat kiállítására az engedélyt megadta:

László János nagyszalontai önálló kántor Budapesten, 1935 január 30-án I. szám alatt kiállított I. és Budapesten 1937 január 30-án 2. szám alatt kiállított II. lelkészkepesítő bizonyítványát;

Csompó András szilágyozványi lelképásztor Debrecenben, 1914 szeptember 14-én 47—1914. sz. alatt kiállított II. lelkészkepesítő bizonyítványát;

Vágó István békési lelkésztanító Sárospatakon, 1936 szeptember 16-án 14—1936. szám alatt kiállított I., és Sárospatakon, 1938 szeptember 15-én 9—1938. szám alatt kiállított II. lelkészkepesítő bizonyítványát.

Varga István hajdúszoboszlói egyháztag hitvese, néhai Gönczi Eszter, szülei: Varga Imre és Fazekas Zsófia és jó tanítói emlékére 150 darab könyvet adományozott a hajdúszoboszlói református egyházközségnek azza, hogy a református iskola nagyobb növendékei ez értékes könyveket kölcsönképpen használhassák és olvashassák. Isten áldása legyen a nemesszívű adakozón.

A papírgyárak papirostermelését erősen gátolja a nyersanyaghiány. Az illetékesek ezért elhatározták, hogy az összegyűjtött iromány hulladékpapirosért annak 5%-a erejéig új író és csomagoló papíros vásárlására szolgáló utalványt bocsátanak ki. Azonkívül a hulladékpapíros beszállításakor a kereskedő pénzben is megadja az ellenértéket. Ezért közérdek a hulladékpapír megfelelő helyen való átadása.

A bihari és érmelléki egyházmegyéknek az új országhatárokon innen eső csonka részei biharérmelléki egyházmegye néven külön egyházmegyévé szervezkedtek. Miután az érdekelt 16 egyházközség presbitériumai csaknem teljes egyhangúsággal megválasztották az új egyházmegye tisztikarát, 1948 január hó 9-én Berettyóújfaluban meg is volt az alakuló közgyűlés, amelynek keretében a tisztikar letette esküjét és elfoglalta hivatalát. A közgyűlés ünnepélyességét nagyban emelte, hogy felszólalt ott a Püspök úr is, akinek kíséretében voltak Dr. Szentpéteri Kun Béla egyházkerületi főgondnok és Dr. Szász Imre esperes. Jelen volt a gyűlésen az új egyházmegyének nagyon sok tanítója, megjelent a vendégek sorában a berettyóújfalui presbitérium is csaknem teljes számmal.

Püspök úr a megválasztott tisztikar nagyon kedves, meleg hangú köszöntése után súlyos szavakkal mutatott rá azokra a válságokra, amelyekben, bármilyen nagy próbák hordozása árán is, meg kell őrizni magunkat tisztáknak és erőseknek, még ha mártíromsággal járna is a hűség és kitartás.

Az egyházmegye tisztikara a következőképpen alakult meg: esperes: Hegedűs Kálmán nagykeréki lelképásztor, gondnok Dr. Barcsay Károly, a bihari egyházmegye volt ügyésze; lelkészi tanácsbírák: Molnár Vince darvasi, Juhász Sámuel furta, Székelyhídy Béla álmosdi, Andó Ferenc csökmői és Gersenyi István zsákai lelképásztorok;

világi tanácsbírák: Dr. Végh József ny. alispán, Dr. Erdős József ügyvéd, Bakóczy Imre zsákai áll. tanító, Dr. Könyves Tóth Imre orvos, volt egyházmegyei gondnokhelyettes és Bakó Sándor nemz. gy. képviselő; lelkészi jegyzők: Jónás Imre kokadi és Kóltó Gyula váncsodi lelképásztorok, világi jegyzők: László László járási főjegyző és Farkas Kálmán kismarjai egyházközségi főgondnok; ügyész: Dr. Fehértay Gy. depr. ügyvéd; közgyűlési tanítóképviselők: Angi Lajos váncsodi, Bartha András kismarjai, Fényes Kálmán biharkeresztesi, Gyulay Károly berettyószentmártoni és Dr. Ormos János nagykeréki tanítók.

A Dr. Barcsay Károly gondnok fénylő erejű bizonyágtétele és Hegedűs Kálmán esperes missziói programot is nyújtó jelentése után, amelyekkel az elnöki széklet elfoglalták, a legfontosabb tárgya volt a közgyűlésnek a különböző bizottságok megalakítása, amelyekben a kipróbált régi erők mellé fiatal lelkes új gárda állott munkába a megszabott program végrehajtására.

A közgyűléssel egy napon volt a lelkészegyesület megalakítása is, de az elnök megválasztását a tavaszi közgyűlés idejére halasztották.

A lelkészegyesületi alakuló gyűléssel egyidőben volt az egyházmegyei tanítóegyesület megalakítása is, amelynek elnöke Bartha András kismarjai igazgatótanító lett.

A nyírbogati református egyház február hó 1-én ünnepelte fennállásának négyévszázados fordulóját. A hálaadó istentiszteletet D. Dr. Révész Imre püspök végezte. A templom nem volt elég az Igére szomjas lelkek befogadására, míg bent Isten üzenetét 1700 lélek hallgatta, kint meg kb. 500 lélek várakozott. Az egyház az egyházmegye elnökségét és kilenc szomszédos község presbitériumát hívta meg. A hálaadó istentiszteletet presbitéri konferencia követte, amelynek előadója Tamás Ferenc egyházkerületi belmissziói előadó volt, míg a felszólalásokat a püspök foglalta össze, választ adva a feltett kérdésekre. A délutáni evangélikációs szolgálatot is Tamás Ferenc látta el. A gyülekezet látta vendégül a 140 idegen presbitert, a helybeliekkel testvéri szeretetben összeforva 450-en ültek asztalhoz.

A gyülekezet lelkészét szép új palásttal ajándékozta meg.

A kabai gyülekezet temploma megújult. Mindnyájan tudjuk, hogy a szép kabai templomot a háború nagyon súlyosan megrongálta. Most jutott el hozzánk az az örömdéltes hír, hogy a kabai gyülekezet áldozatkész adakozással megújította templomát és azt ismét használhatják. Az adakozás irányítását Dr. Papp Géza lelképásztor családjával együtt irányította és még külföldi barátait is megmozgatta, hogy megmenthessék templomukat. A presbitérium ezért köszönetet szavazott. Egy megrongált templom ismét megépült!

Szeretetszövetségi nap volt Hajdúnánáson. Dr. Szekeres Árpád szeretetszövetségi megbízott és Tamás Ferenc jelentek meg a gyülekezetben és szolgáltak. A Hajdúnánási templom 2500 emberrel teljesen megtelt. Délután ifjúsági evangélikációs óra volt, este pedig szeretetvendégség. A lelképásztorok Balla Árpád és Apostol Elek nagy szeretettel karolták fel a Szeretetszövetség ügyét és annak ellenére, hogy náluk helyben is van árvaház, melyet a gyülekezet szeretettel támogat, nem feledkeznek el a központ szükségéről sem.

Evangélikációs hét volt az elmúlt hetekben Komádi külső egyházzsérében, és a mezőségi gyülekezetben. Az evangélikációt Kovács Imre körösszegapáti és

Pusztai Sándor magyarhomorogi testvéreink végezték.

A Derecskei Református Nőszövetség: január 28-án avatta fel új otthonát egy buzgó tagjának áldozatkészsége és a nőszövetségi tagok filléreiből. A zsúfolásig megtelt gyönyörű teremben Dr. Szász Imre esperes a helyi lelkészek kíséretében végezte a felavatást, amelyet a legmagasabb követelményeknek is megfelelő műsorszámok egészítettek ki.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A Tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

431—1948. szám.

TÁRGY: Közzolgálati alkalmazottak családi pótléka.

Valamennyi iskola igazgatóságához.

A magyar Köztársaság kormánya 800—1948. Korm. sz. alatt a közzolgálati alkalmazottak családi pótlékára vonatkozó egyes rendelkezések módosítása és kiegészítése tárgyában rendeletet adott ki. Ez a rendelet a Magyar Közlöny Rendeleték Tára 1948 január 15-i számában jelent meg. Erről az érdekelteket tudomásulvétel és tájékoztatás céljából értesítem.

384—1948. szám.

TÁRGY: A Nemzeti Segély fennállásának harmadik évfordulójáról való megemlékezés az iskolákban.

A közép- és középfokú iskolák igazgatóságaihoz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 40,693—1948. III. ü. o. számú, január 28-án kelt rendeletéből felhívom közép- és középfokú iskoláink igazgatóságait, hogy február hónapban a vezetése alatt álló iskolában a szabad beszélgetések, illetőleg a mindennapi kérdések egyik órájában a Nemzeti Segély munkájáról emlékezzenek meg.

A Nemzeti Segély az eltelt három év alatt, az ország építómunkájában többek között: az elpusztult főváros lakosságának talpraállításában, élelmiszer, gyógyszerellátásban, a gyermekvédelem terén (külföldi és vidéki nyaraltatás, bölcsődék, napközi otthonok, tudószanatórium felállítása), valamint a hazatérő hadifoglyok és az árvízsjuttatott lakosság ügyeinek felkarolásában stb. tevékenyen működött közre.

604—1948. szám.

TÁRGY: Egyháztagsági nyilatkozatok.

A nagytiszteletű Esperes urakhoz.

Megfelelő eljárás céljából szöszzerinti szövegben közlöm a február hó 17. napján tartott egyházkerületi tanácsülés 4. számú határozatát:

„Egyházkerületi tanácsunk szükségesnek látja a tájékozódást abban a tekintetben, hogy a zsinat 1947. évi 388. sz. határozatával megkívánt egyháztagsági nyilatkozatok kiállítására és beszédese milyen mértékkel halad előre és ennek figyelembevételével milyen időre várható az erre irányuló munka teljes befejezése, milyenre várható a végleges eredmény. Az evégre szükséges adatok begyűjtése az egyházmegyei felügyelet szempontjából is célszerűnek mutatkozik. Ennek folytán felhívja az egyházmegyéket, hogy a jelen határozat közzétételétől számított egy hónap alatt tehát 1948 április 1-ig jelentsék a püspöknek részint az esperesi irodában meglévő adatoknak, részint az egyházközségektől bekérteknek felhasználásával minden egyház-

községünkről a következő számadatokat:

1. az 1943. év végén lezárt, 1944-re érvényes választói névjegyzékbe hányan voltak felvéve?

2. az 1947 végén lezárt, 1948-ra érvényes névjegyzékbe hányan vannak?

3. az 1948-ra érvényes névjegyzékbe hányan vétettek fel azon az alapon, hogy 1947-ig terjedő évek valamelyikének névjegyzékébe felvették?

4. hányan vétettek fel az 1948-i névjegyzékbe azon az alapon, hogy a zsinat 1947-i 388. számú határozatával megszübott nyilatkozatot megtették?

5. összesen hányan tették meg írásban és szóval a zsinat 1947. évi 388. sz. határozatában foglalt nyilatkozatot?

6. összesen hányan nem tettek az arra jogosultak közül egyháztagsági nyilatkozatot?

Mind a hat kérdésre a választ a férfiak és a nők számának külön kitüntetésével kell megadni.

1848—1948. szám.

TÁRGY: Az 1948—49-iki szabadságharc százados évfordulója.

Az esperes urakhoz és presbitériumokhoz.

Megfelelő eljárás céljából szöszzerinti szövegezésben közlöm a február hó 17. napján tartott egyházkerületi tanácsülés 6. számú határozatát:

„Az 1848—49-i szabadságharc százados fordulójával kapcsolatosan

egyházkerületi tanácsunk felhívja az egyházmegyéket esperesei útján a kebelbeli egyházközségek presbitériumait, hogy az egyetemes konvent kiadandó egységes útmutatásának szemelöltartásával kellőképpen készítsék elő a százados forduló méltó módon való megünneplését, a száz évvel ezelőtt a magyarság gondolat- és eszmevilágát ihlető igazságok és eszmények, valamint a nemzetünk életében végbement nagy események tanulságainak az Ige fényében való megmutatását;

elvárja egyházkerületi tanácsunk, hogy az egyházkerületi elnökségnek az istentiszteletek és ünnepélyek perselypénzeinek hovaforrdítása tárgyában kiadott rendelkezését a kebelbeli egyházközségek és iskolák lelkiismeretesen nem csak végrehajtsák, hanem az előkészítő munka során mindent elkövetnek azért, hogy egyfelől a debreceni ispotályi templom, szegényház és parochia újjáépítése, másfelől pedig a debreceni Kollégium életének és munkájának biztosítása a százados forduló emlékét valóban ünnepi módon megörökítő mértékben jusson előbbre.

3427—1947. szám.

TÁRGY: Polgári iskolai tanárok és tanítók előléptetése.

A nagytiszteletű Esperes urakhoz és polgári iskolák igazgatóságaihoz.

Fenn szám alatt a Debreceni Protestáns Lap multévi december 1-i számában közzétett 163,363—1947. IV. 3. sz. a. kelt vkm-i rendelet szerint a polgári iskolai tanárok és tanítók soronkívüli kinevezésére mindenkor az év első felében március 15-ig, második felében szeptember 15-ig kell javaslatot felterjeszteni. Hogy ez a javaslat idejében elkészíthető legyen, felhívom az esperes és igazgató urakat, hogy az említett rendelet előírásának pontosan megfelelő két példányú kimutatást szíveskedjenek hivatalomhoz évenként legkésőbb febr., illetve augusztus hó végéig okvetlenül felterjeszteni, mert a később érkezett előterjesztéseket, illetve javaslatokat már figyelembe nem vehetem.

Debrecen, 1948 február 16.

Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Csökmői református egyházközség pályázatot hirdet 21 napi határidővel újonnan szervezett *X. tanítónői* állására törvényszerű kötelezettséggel, fizetéssel, lakbérrel.

A **fehérgyarmati református általános iskola** iskolaszéke pályázatot hirdet halálózás folytán megüresedett *XI. számú férfitanítói* állásra 21 napos határidővel. Német nyelvben jártasság előnyt jelent. Fizetés törvényes, 10%-os helyi hozzájárulás. Pályázati kérvények Református Iskolaszék, Fehérgyarmat küldendők.

Hajdúhadházi református egyházközség presbitériuma 21 napos határidővel pályázatot hirdet általános iskolájához egy *magyar-latin* és egy *számtan-fizika* szakos középiskolai tanári állásra. Pályázhatnak szabályszerűen felszerelt okmányokkal elsősorban menekült állami, vagy nem állami, vagy ideiglenes helyettes tanárok. Előbbiek hiányában más hasonló szakos középiskolai tanárok pályázata is érvényes. Amennyiben az állások átválasztással töltenek be, úgy *nyelv-*, illetve *számtan-fizikaszakos polgári iskolai tanárok* pályázata is figyelembe vétetik.

A **kisvárdai református egyházközség** pályázatot hirdet általános iskolájánál most szervezett *VI. számú férfitanítói* és *VII. számú nyelv szakos* állásra. Utóbbi állásra pályázhatnak — nemre tekintet nélkül — német szakos tanárok, vagy olyan tanítók, akik a német nyelv tanítására képesítéssel bírnak.

Mindkét állást iskolaszék három jeleltje közül V. K. Miniszter kinevezéssel tölti be. Pályázatok 21 napon belül Református Iskolaszék, Kisvárdai címre küldendők.

Matoles református egyházközség pályázatot hirdet újonnan szervezett *IV. tanítói* állásra. Pályázhatnak férfiak és nők. Fizetés 10% helyi, többi államsegély. Lakás nincs. Határidő 21 nap.

Poresalma református iskolája pályázatot hirdet lemondástól feltételezetten *II. és III. sz. tanítói* állásokra 21 napos határidővel. II. számú állás javadalma: lakás, egy holdas kert, melléképületek. Erre az állásra csak nők pályázhatnak. III. számú állás javadalma: törvényszerű készpénz és lakbér. Amennyiben az II. sz. állásra helyi pályázó választatnak meg, úgy a VI. sz. állásra történik a választás. Az állások azonnal elfoglalandók.

Sárrétudvari református iskolaszéke pályázatot hirdet, 21 napos határidővel, lemondástól feltételezetten megüresedett *V. számú férfitanítói* állásra. 14 értékegység helyi hozzájárulás, államsegély. Lakás van. Kántor helyettesítése kötelező. Állás a jogerőre emelkedés után azonnal elfoglalandó.

Tiszaszentimre református iskolaszéke pályázatot hirdet 21 napos határidővel általános iskolájánál újonnan szervezett *V. sz. tanítónői* állásra.

Tiszaszentmárton református egyházközség pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *organista-kántortanítói* állásra 21 napi határidővel. Javadalom: lakás, melléképületek, kert, 12 kat. hold föld hasznélvezete, 1664 liter rozs, 4 öl fa, stóla és államsegély. Értékegység 26, ebből 13 kántori. Kötelesség: a rábizott osztályok vezetése, kántorkodás, belmisszióban részvétel, lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés. Személyes megjelenés a kívánt napon, kántorpróba előnyös. Állás azonnal elfoglalandó. A kerti gyümölcsfák megváltandók. Kérvények Lelkészi Hivatal Tiszaszentmártonba küldendők.